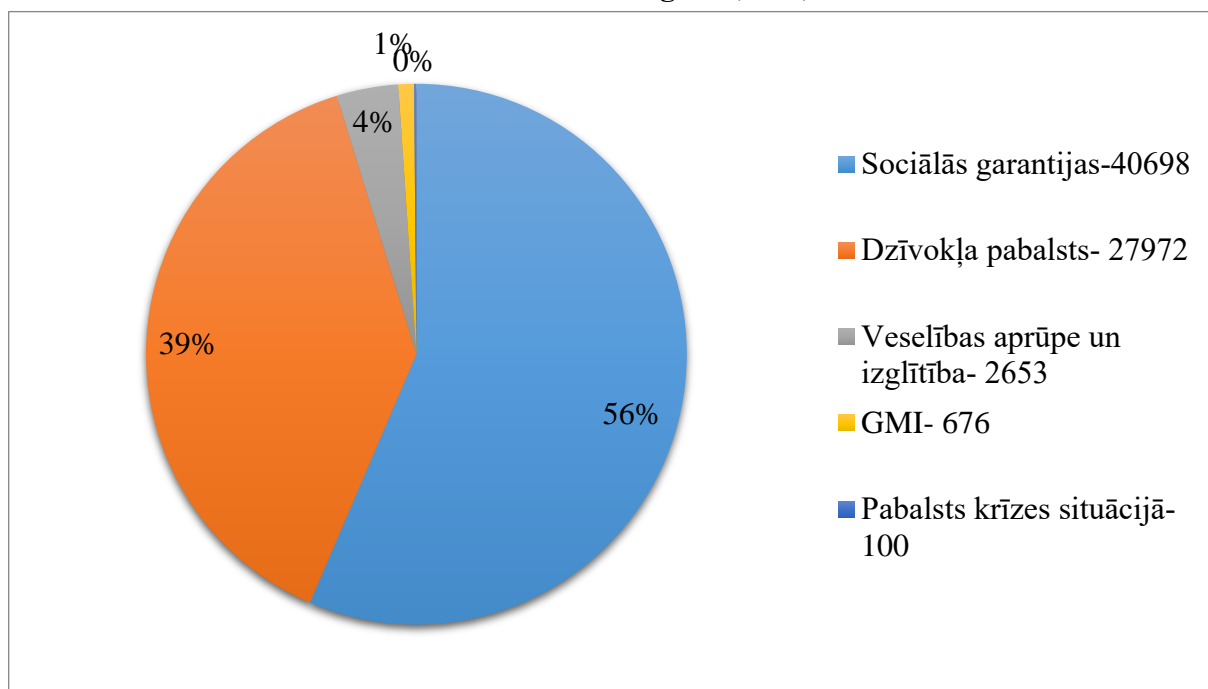

Par Sociālā dienesta darbību 2017.gadā

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 11.panta 6.punkts nosaka, ka pašvaldības Sociālā dienesta uzdevums ir *“administrēt pašvaldības budžeta līdzekļus, kas novirzīti sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanai”*, tādēļ Sociālais dienests sniedz informāciju par budžeta līdzekļu izlietojumu un darbību 2017.gadā.

Sociālā aizsardzība 2017.gadā (euro)

1.attēls.

Sociālā palīdzība tiek sniegta pamatojoties uz Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu un Vecumnieku novada Domē apstiprinātajiem saistošajiem noteikumiem Nr.5 “Par sociālās palīdzības sniegšanu Vecumnieku novadā”. Sociālajai aizsardzībai (naudas un materiālais atbalsts) kopā 2017.gadā izlietoti 72099 euro. Sociālajam dienestam dažkārt pārmet, ka līdzekļi tiek novirzīti ne tām ģimenēm (personām), kurām tas būtu visvairāk nepieciešams. Šādam apgalvojumam es nevaru piekrist, jo sociālā palīdzība tiek sniegta ievērojot normatīvo aktu prasības un pašvaldības saistošos noteikumus. Vislielākais budžeta izlietojums novirzīts sociālajām garantijām, kuras ietver sevī bez vecāku gādības palikušo bērnu atbalstam, kur izlietoti 40698 euro, tas ir bērnu, kuri atrodas audžuģimenēs un kuri turpina sekmīgi mācīties pēc pilngadības sasniegšanas. 2017.gadā audžuģimenēs uzturējās 15 novada bērnu, kuru uzturam, higiēnas precēm un mīkstajam inventāram izmaksāti 35638 euro, jo katram bērnam no pašvaldības budžeta tika atvēlēti 60% no valstī noteiktās minimālās algas, t.i. 228 euro mēnesī 2017.gadā. Savukārt, pabalstos bērnam bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam, kurš sekmīgi turpina mācības, izmaksāti 2229 euro, katram maksājot 64.03 euro mēnesī, pavisam kopā tādi ir 4 bērni. Nākas secināt, ka šī mērķa grupa ir tā, kurai atbalsts un palīdzība patiešām ir nepieciešama.

Otra lielākā pozīcija, kur izlietoti budžeta līdzekļi ir dzīvokļa pabalstos 27972 euro. Tas ir pabalsts, kurš paredzēts kurināmā iegādei un komunālo pakalpojumu atmaksai. Šo pabalstu ir saņēmušas 160 ģimene jeb 251 persona. Arī šo pabalstu ir saņēmušas ģimenes ar bērniem, kas arī neapstiprina iepriekš minēto apgalvojumu.

2017.gadā GMI pabalsts (garantētā minimālā līmeņa) nodrošināšanai, kas ir pabalsts, kur personām ir viszemākie ienākumi un lai to saņemtu ir jāveic līdzdarbības pienākumi, tērēti 676 euro. Gada laikā GMI pabalstu saņēmušas 9 personas.

No pašvaldības budžeta, izvērtējot personas ienākumus, tiek maksāts pabalsts daļējai medicīnisko izdevumu apmaksai (slimnīcas, zobu ārstēšanai un protezēšanai, briļļu iegādei u.c. izdevumu apmaksai), kā arī trūcīgo ģimeņu bērniem vienreizējs pabalsts mācību līdzekļu un citu ar mācībām un audzināšanu saistītu izdevumu apmaksai, kur iztērēti 2653 *euro*. Atbalsts ir sniegts 38 ģimenēm.

Pabalstos krīzes situācijā, kuru piešķir neizvērtējot personas ienākumus, iztērēti 100 *euro*. Tās ir situācijas, kuras radušās ugunsnelaimes, akūtu saslimšanas gadījumu vai iepriekš neparedzamu apstākļu dēļ. Palīdzība ir bijusi nepieciešama 1 personai.

Pašvaldība no budžeta līdzekļiem vēl maksā pabalstus, kas ir pašvaldības brīvās iniciatīvas, pamatojoties uz Vecumnieku novada Domes saistošajiem noteikumiem Nr.6 „Par Vecumnieku novada pašvaldības pabalstiem”. 2017.gadā šim mērķim izlietoti 31073 *euro*. Visvairāk nauda tērēta bērna piedzimšanas pabalstā 16115 *euro*, kas ir par 6000 *euro* vairāk nekā 2016.gadā. Iepriekšējā gadā Vecumnieku novadā piedzimuši 79 bērni.

78 politiski represētām personām izmaksāti 3900 *euro*, katram maksājot 50 *euro*.

Apbedīšanas pabalstam izlietoti 4485 *euro*.

Sociālā dienesta speciālisti sniedz ne tikai sociālos palīdzību, bet organizē vai administrē sociālos pakalpojumus. Sociālie pakalpojumi ietver sevī sociālo darbu, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus. Aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanai izlietoti 13205, kas ir par 3240 *euro* vairāk nekā 2016.gadā. Šo pakalpojumu nodrošina biedrība “Latvijas Samariešu apvienība”. Pērn aprūpes mājās pakalpojumu izmantoja 15 Vecumnieku novada iedzīvotāji.

2017.gadā 15 personas ir ievietotas ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās, kas ir par 7 personām vairāk nekā 2016.gadā. Vecumnieku novada pensionāri un personas ar invalīdi tiek ievietoti pansionātā „Atvasara”. Arvien biežāk iezīmējas tendence, ka bērni ne labprāt kaut kādu iemeslu dēļ neveic vecāku aprūpi. Viens no iemesliem ir tas, ka bērni izbraukuši uz ārzemēm un vecākiem sasniedzot vecumu, kad vairs nav spējīgi par sevi parūpēties, ārzemēs dzīvojošie bērni nenodrošina šo aprūpi. Ir gadījumi, kad vecāki par bērniem nav rūpējušies un tagad bērni vecākus arī nevēlas aprūpēt, bet oficiālu pierādījumu tam, ka nav rūpējušies, iztrūkst.

Aprūpes un rehabilitācijas pakalpojums nepieciešams ne tikai veciem cilvēkiem, tas nepieciešams arī bērniem. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu dzīvesvietā t.i. psihologa konsultācijas saņēmuši 5 bērni, kas cietuši no prettiesiskām darbībām un 15 bērni, kuri cietuši no prettiesiskām darbībām sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēmuši krīzes centrā. Šie pakalpojumi tiek apmaksāti no valsts budžeta līdzekļiem, bet administrē Sociālais dienests.

Sociālais dienests administrē arī pakalpojumu, pamatojoties uz MK noteikumiem Nr.790 “Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanas kārtība no vardarbības cietušām un vardarbību veikušām pilngadīgām personām”. Pērn šo pakalpojumu izmantoja trīs personas.

Sociālais dienests turpina administrēt asistenta pakalpojumus pašvaldībā, pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumiem Nr.942 „Kārtība, kādā piešķir un finansē asistenta pakalpojumu pašvaldībā”. Noteikumi nosaka, ka asistenta pakalpojumu var saņemt pieaugušie cilvēki ar I vai II invaliditātes grupu, pamatojoties uz Veselības un darbspēju ārstu valsts komisijas (VDEĀVK) atzinumu par asistenta pakalpojuma nepieciešamību un bērni no 5 līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti, pamatojoties uz VDEĀVK atzinumu par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem funkcionāliem traucējumiem. Šo pakalpojumu izmantoja 13 novada iedzīvotāji.

Sociālie darbinieki turpina aizpildīt personas ikdienas aktivitāšu un vides novērtējuma anketu, ja ekspertīze jāveic medicīnisko indikāciju noteikšanai pie īpašas kopšanas pabalsta. 2017.gadā aizpildītas 48 anketas. Tas ir ļoti darbietilpīgs un atbildīgs process, jo iedzīvotājiem pēc Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas izvērtēšanas dod iespēju saņemt īpašas kopšanas pabalstu.

Sociālais dienests administrē arī sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanu institūcijā personām ar funkcionāliem traucējumiem darba spējas vecumā, politiski represētām personām, Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem. 2017. gadā tika noformēti 11 iesniegumi, kuri nosūtīti Sociālās integrācijas valsts aģentūrai, kura pēc

dokumentu izskatīšana, pieņem lēmumu par uzņemšanu rindā sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem. Jāatzīmē, ka uz pakalpojumu nākas gaidīt gadu vai pat ilgāk.

2017.gadā Sociālais dienests ir veicis 3310 darbības, lai palīdzētu un sniegtu atbalstu novada iedzīvotājiem. 747 personām noformēta sociālās palīdzības sniegšana- piešķirts trūcīgas personas statuss un noformēts kāds no pabalstu veidiem. Ir veiktas 406 apsekošanas klientu dzīves vietā, lai noskaidrotu uz vietas esošo situāciju par nepieciešamību piešķirt trūcīgas personas statusu, ko nosaka MK noteikumu Nr.299 „Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu.” 7.punkts. Apsekošana tiek veikta arī ģimenēs, par kurām tiek sniegta informācija un kuras atrodas Sociālā dienesta redzeslokā, lai izvērtētu apstākļus, kādi ir radīti bērna augšanai un attīstībai. Sociālajam dienestam dažkārt pārmet, ka netiek veikta apsekošana pie visiem vecajiem ļaudīm, vai ģimenēs, kurās ir bērni. Informējam, ka Sociālais dienests apsekošanu var veikt pamatojoties uz Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 9.panta otro daļu, kurā teikts *“ja pašvaldība no fiziskajām personām vai institūcijām saņēmusi informāciju par personu, kurai varētu būt nepieciešams sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas pakalpojums vai sociālā palīdzība, pašvaldībai ir pienākums likumā "Par sociālo drošību" noteiktajā kārtībā pārbaudīt saņemto informāciju, izvērtēt personas vajadzības pēc sociālajiem pakalpojumiem un sociālās palīdzības un informēt šo personu vai tās likumisko pārstāvi par tiesībām un iespējām saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību, kā arī kārtību, kādā sociālie pakalpojumi vai sociālā palīdzība saņemama.”*

2017.gadā novadā bija 60 riska ģimenes, kurām ir jāpievērš īpaša uzmanība, jāvērtē riski, jā sastāda rehabilitācijas plāni, lai radītu bērnu augšanai un attīstībai labvēlīgus apstākļus, mācītu viņiem prasmes, iemaņas un vienkārši mīlestību pret saviem bērniem un tuvākajiem.

Sociālajā dienestā pastāvīgi notiek konsultācijas, apsekošanas, starpprofesionāļu tikšanās. 2017.gadā bija 20 starpprofesionāļu sēde. Tas ir Sociālā dienesta, Bāriņtiesas, Valsts policijas, izglītības iestāžu, pašvaldības sabiedriskās kārtības nodaļas, psihologa tikšanās reizes, kad tiek runāts un spriests par kādu konkrētu sociālo gadījumu.

Vecumnieku novada pašvaldība 26.01.2016. noslēdza sadarbības līgumu ar Zemgales plānošanas reģionu par projekta “Atver sirdi Zemgalē” īstenošanu, kur aktīva dalība tiek deleģēta Sociālajam dienestam. Minētais projekts ir deinstitucionalizācijas projekts. Uz doto brīdi pieejamās aktivitātes ir- bērni ar invaliditāti un viņu vecāki var bezmaksas saņemt “Atelpas brīža” pakalpojumu - bērna līdz 17.gadu vecumam(ieskaitot) īslaicīgai aprūpei un uzraudzībai pie pakalpojuma sniedzēja un aprūpes pakalpojumu – bērna līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot) aprūpei un uzraudzībai līdz 50h nedēļā bērna dzīvesvietā un bērnam līdz 17 gadu vecumam 10h.

Vecumnieku novada pašvaldība realizē projektu Nr.9.2.4.2/16/I/037 “Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi Vecumnieku novadā”, kuras ietvaros tiek piedāvātas informatīvi izglītojošas lekcijas kā arī praktiskas nodarbības Vecumnieku novada iedzīvotājiem veselības veicināšanā un slimību profilaksei. Sociālā dienesta speciālisti sadarbībā ar NVO “Odikozāra” piedalījās vasaras nometņu organizēšanā un vadīšanā pagājušā gada jūlijā un augusta mēnešos.

Ar katru gadu budžeta līdzekļi sociālajai palīdzībai samazinās un tādēļ parādās iespēja budžeta līdzekļus novirzīt jaunu sociālo pakalpojumu attīstībai, iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai. Pašvaldība 2016.gada nogalē iegādājās īpašumā ēku Bauskas ielā 4, Vecumnieku pagastā, tā saucamo Sarkano skolu, kuru plānojas pārveidot par Daudzfunkcionālo sociālo pakalpojumu centru. Patreiz tiek izstrādāts tehniskais projekts. Ir paredzēts piesaistīt Eiropas struktūrfonda līdzekļus, lai varētu attīstīt dienas aprūpes centra pakalpojumu, šajā daudzfunkcionālajā sociālo pakalpojumu centrā. Tā būs iespēja dienas laikā sniegt psihosociālo palīdzību, sociālo prasmju un iemaņu attīstību un brīvā laika pavadīšanas iespējas Vecumnieku novada dzīvojošām personām ar garīga rakstura traucējumiem un bērniem ar funkcionāliem traucējumiem.

Gribu uzsvērt, ka sociālā darba speciālisti ikdienā veic darbības, lai palīdzētu personām, ģimenēm, personu grupām un sabiedrībai kopumā veicināt vai atjaunot savu spēju sociāli funkcionēt, taču vērsoties Sociālajā dienestā cilvēks sagaida, ka tiks apmierinātas visas viņa vēlmes un vajadzības, bet nesaņemot šo gaidīto palīdzību, cilvēks ir neapmierināts, taču

sociālie pakalpojumi un palīdzība tiek sniegta likuma noteiktā kārtībā, iesniedzot visus nepieciešamos dokumentus un izvērtējot reālo situāciju.

Demokrātiskas sabiedrības viens no pamatprincipiem ir palīdzēt tām personām, kuras kaut kādu iemeslu dēļ pašas netiek galā un mums kā sabiedrībai ir jābūt saprotošai, iejūtīgai un atbildīgai, jo mēs nekad nevar zināt, vai kādreiz nebūsim šo personu skaitā.

Cerot uz savstarpējo sapratni!

Sociālā dienesta vadītāja

I.Jankeviča